

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
MUNKAVÉDELMI IRÁNYÍTÁSI FŐOSZTÁLY

Iktatószám: MVIF/ 37/1 /2023

J E L E N T É S

**A munkavédelmi hatóság 2022. évi országos ellenőrzési tervének
megvalósulásáról**

Jóváhagyom:

Dr. Czomba Sándor

foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkár

Budapest, 2023. „ 03. 01. „

J E L E N T É S

A MUNKAVÉDELMI HATÓSÁG 2022. ÉVI ORSZÁGOS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSI TERVÉNEK MEGVALÓSULÁSÁRÓL

A fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján az ellenőrző hatóságok a lefolytatott hatósági ellenőrzések végrehajtásáról, a levont következtetésekről ellenőrzési jelentést készítenek, figyelemmel a szakmai irányító szerv által meghatározott adatszolgáltatási eljárási rendre is. A munkavédelmi hatósági hatáskörükben eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalok (a továbbiakban: munkavédelmi hatóságok) által megküldött ellenőrzési jelentések feldolgozását követően a Gazdaságfejlesztési Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztálya elkészítette a hatósági ellenőrzésekkel kapcsolatos országos beszámolót.

A 2022. évi ellenőrzési tervben foglalt ellenőrzések megvalósulása

I. Célvizsgálatok

A célvizsgálat olyan ellenőrzés, amely konkrét ellenőrzési célra irányul (pl.: egy tevékenységnek a munkavédelmi szempontú vizsgálata egy nemzetgazdasági ágazatban) és nem öleli fel a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 81. § (4) bekezdésében felsorolt összes ellenőrzési tárgykört. Módszerét illetően jellemzően legalább három hétig tart és a munkavédelmi hatósági feladatot ellátó kormánytisztviselők többsége részt vesz az ellenőrzéseken.

1.1. Kézi és gépi anyagmozgatási tevékenységek célvizsgálata

1.1.1. A célvizsgálat elrendelésének előzménye

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) munkavédelmi és munkaügyi ellenőrzésre vonatkozó 2022. évi ellenőrzési irányelveinek „A munkavédelmi ellenőrzés elvei” című fejezete „Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök, szakmák, ágazatok” rész 3. pontjában szerepelnek anyagmozgatási tevékenységek.

Az ITM és a Kormányhivatalok 2022. évi országos hatósági ellenőrzési tervének 1.2.1. pontjában meghatározott kézi és gépi anyagmozgatási tevékenységek munkavédelmi célvizsgálatának végrehajtására 2022. március 16. – június 30. között időszakban került sor.

A kézi anyagmozgatási tevékenységből eredő kockázatok értékelése és kezelése kapcsolódott a Vezető Munkafelügyeleti Tisztviselők Bizottság (Senior Labour Inspectors Committee, SLIC) által indított, a munkával összefüggő váz és izomrendszeri megbetegedések megelőzésére irányuló nemzetközi kampányához és felméréséhez.

1.1.2. A célvizsgálat iránya

A munkavédelmi hatóságok által lefolytatott országos célvizsgálatot az ITM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya készítette elő. A hatóságok az ellenőrzéseket központilag kidolgozott, egységes szempontrendszer alapján végezték.

A célvizsgálat az építőipari kivitelezési tevékenységet folytató munkáltatók ellenőrzésére irányult. Az ellenőrzések során vizsgálni kellett a munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények megvalósulását is. Kormánytisztviselőnként legalább 10 ellenőrzést kellett lefolytatni.

Az ITM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya a célvizsgálatot megelőzően a honlapján közzétette a vizsgálati szempontrendszert.

1.1.3. Vizsgálati eredmények, adatok, főbb megállapítások

A célvizsgálatban 93 fő kormánytisztviselő vett részt. Összesen **901 munkáltató** ellenőrzésére került sor, melyek **90,7%-ánál tapasztaltak szabálytalanságot (817)**.

A célvizsgálat részletes tapasztalatait példatárral külön jelentés tartalmazza.

A célvizsgálat során a legtöbb ellenőrzés a raktározás, szállítmányozás, futár postai szolgáltatás tevékenységet érintette (62 %), ezt követte az építőipar (21%). Az élelmiszeripar 10% és az egészségügyi és szociális ellátás 6% arányban került ellenőrzésre.

Az ellenőrzéssel érintett **munkavállalói létszám 33 125 fő**, ebből **szabálytalansággal érintett munkavállaló 12 476 fő (37,7%)** volt.

Sérülékeny csoportba tartozó munkavállaló **8 875 fő** volt, ebből **szabálytalansággal érintett munkavállaló 1 255 fő (14%)** volt.

- nő: 8 409 fő ebből szabálytalan: 1 208 fő
- fiatalkorú: 45 fő ebből szabálytalan: 0 fő
- idősödő: 258 fő ebből szabálytalan: 33 fő
- megváltozott munkaképességű (fogyatékossgal élő): 163 fő

ebből szabálytalan: 14 fő

A célvizsgálat során **20 574 db munkaeszközt** ellenőriztek, ezeknek körülbelül a **10%-a volt szabálytalan (2 050 db)**.

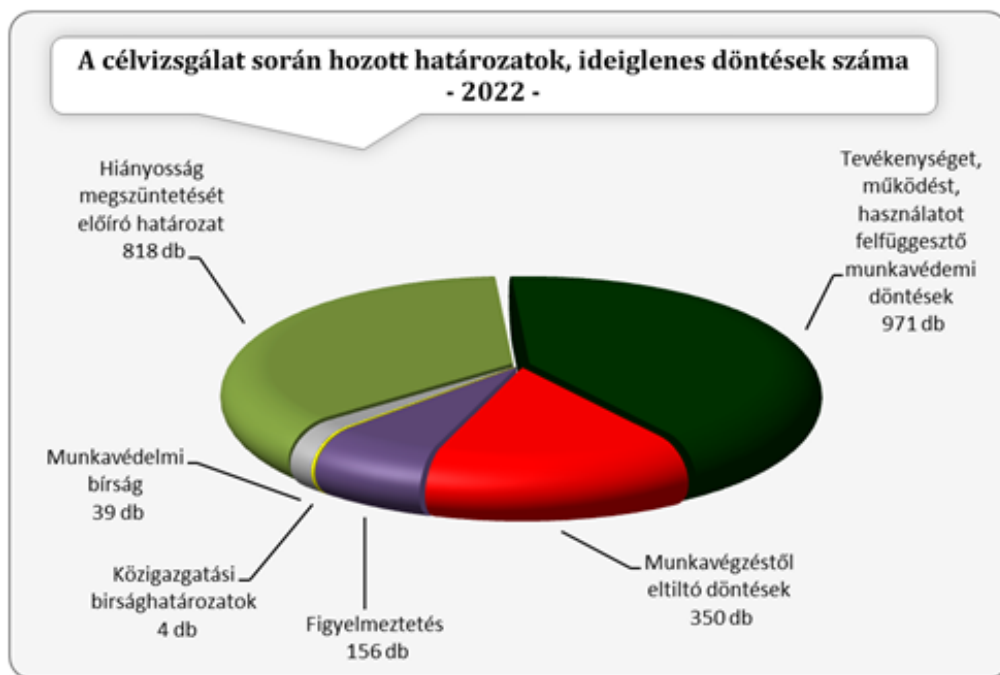
Az ellenőrzések eredményeként hozott intézkedések

A célvizsgálat során összesen 831 ideiglenes döntést és 818 határozatot hoztak a kormánytisztviselők. A helyszínen végzés formájában hozott ideiglenes intézkedés közül 971 db volt tevékenységet, működést, használatot felfüggesztő, továbbá 350 esetben került sor a munkavállaló munkavégzéstől történő eltiltására.

Figyelmeztetést 156, közigazgatási bírságot 4 esetben (160 000 Ft), munkavédelmi bírságot 39 esetben alkalmaztak (*1. számú diagram*). A kiszabott munkavédelmi bírságok összege 8 494 020 Ft volt.

Szabálytalan munkavégzés miatt 10 munkavállalóval szemben szabtak ki helyszíni bírságot, összesen 200 000 Ft összegben.

1. számú diagram

- Hiányosság megszüntetését előíró határozat
  - határozatok száma: 818 db
  - intézkedések száma: 5 447 db
- Tevékenységet, működést, használatot felfüggesztő munkavédelmi döntések
  - Döntések száma 831 db
  - Felfüggesztett munkaeszközök száma 475 db
  - Felfüggesztett tevékenységek száma 496 db
  - Eltiltott munkavállalók száma 350 fő
- Figyelmeztetés
  - határozatok száma: 156 db
  - intézkedések száma: 813 db
  - érintett munkavállalók száma: 795 fő
- Közigazgatási bírsághatározatok
  - határozatok száma: 4 db
  - érintett munkavállalók száma: 16 fő
  - közigazgatási bírságok összege: 160 000 Ft
- Munkavédelmi bírsághatározat
  - határozatok száma: 39 db
  - érintett munkavállalók száma: 106 fő
  - munkavédelmi bírságok összege: 8 494 020 Ft
- Helyszíni bírság
  - helyszíni bírságok száma 10 db
  - helyszíni bírság összege 200 000 Ft

1.1.3.1. Az ellenőrzések tapasztalatai részletezve

➤ **Anyagmozgatási munkahelyek követelményei**

Az anyagmozgatási munkahelyek követelményeit úgy a segédeszköz nélküli, mint a segédeszközzel végzett anyagmozgatási munka/emelőgép használat esetében vizsgálták a kormánytisztviselők.

Az anyagmozgatási munkahelyeket 752 esetben (96%) úgy jelölték ki, hogy az emelő-szállító berendezések, a raktározott anyagok és a közlekedési eszközök stabilitása biztosított. Néhány esetben a padozat sérülése már kockázatot jelentett a közlekedés, illetve az azon történő kézi, vagy gépi anyagmozgatás szempontjából.

➤ **Anyagmozgatási munkafolyamatok követelményei**

A mozgatott, tárolt egységakományok jellemzően megfelelően (többnyire dobozolt vagy zsugorfóliás) egységakat képezve voltak tárolva. Hiányosság néhány esetben a tároláshoz, mozgatáshoz használt raklapok sérülése folytán volt tapasztalható. Előfordult, hogy több egymásra helyezett raklapon tároltak anyagot, amely a stabilitást jelentősen rontotta.

➤ **Kézi anyagmozgatás/tehermozgatás**

A kézi anyagmozgatás elvégzéséhez rendszerint biztosították a munkavállalók részére a megfelelő segédeszközöket (pl. kampó, molnár kocsi, stb.), melyeket a munkavállalók készség szinten kezeltek.

➤ **A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata**

Az anyagmozgatást rendszeresen végző munkavállalók esetében a munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatra beutalásánál - a munkakörük főbb egészségkárosító kockázatai között - a munkáltatók több mint 97%-a megjelölte, hogy a munkavállalók a munkaidő egészében, vagy egy részében kézi anyagmozgatást végeznek, valamint a beutalón megjelölték a mozgatott teher tömegét. Előzetes munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok hiányának esetében a kormánytisztviselők intézkedéseket hoztak a munkáltatókkal szemben.

➤ **Kezelői jogosultság**

Az ellenőrzési tematikában kiemelten fontos szerepet kapott az emelőgépek kezelői jogosultságának az ellenőrzése.

A vizsgált esetekben a gépkezelők kis kivétellel (2,25%) rendelkeztek kezelői jogosultsággal, azonban a jogosultságot megalapozó orvosi alkalmassági véleményezés nem minden esetben volt érvényes, lejártak, vagy nem megfelelő időbeli hatállyal kerültek kiállításra.

➤ **Teherkötözés**

A teherkötözők képzését jelenleg a munkáltató végezheti saját munkaterületére pl. munkavédelmi oktatás keretében, korábban országos érvényű teherkötözői jogosultságot lehetett szerezni, amely bármely munkáltatónál érvényes lehet.

A teherkötözést, irányítást végző 1 919 személy rendelkezett jogosultsággal, jogosulatlanul végezett teherkötözést az ellenőrzések során nem tártak fel. Mindössze 4 esetben állapítottak meg a kormánytisztviselők szabálytalan teherkötözést.

➤ **Munkavédelmi oktatás**

Az ellenőrzés alá vont emelőgép kezelők, kötözők **munkavédelmi oktatása** 102 (16%) esetben elmaradt.

Sajnálatos módon 77 esetben az emelőgép kezelők részére nem készült oktatási tematika, több esetben hiányos volt, pl. nem tért ki az emelőgépekkel kapcsolatos ismeretekre.

A kis- és a mikrovállalkozásoknál az oktatás sokszor csak formai, az oktatási napló aláírására szorítkozik. Sok esetben az emelőgép kezelők csak kiegészítő tevékenységként kezelik az emelőgépeket. A fő tevékenységüknek, beosztásuknak megfelelően évente csak általános munkavédelmi oktatásban részesülnek.

Ugyanakkor pozitív az oktatással kapcsolatban, hogy több szociális intézmény esetében a betegek emelésével kapcsolatban a munkáltató több intézkedést is tett a betegemeléssel járó megterhelés csökkentésére, a dokumentált munkavédelmi oktatás során is kitértek az időskorúak precíz emelésére, valamint a kockázatértékelés dokumentuma is tartalmazta a kézi tehermozgatás szabályos végrehajtását.

➤ **Emelőgép napló**

A vizsgált emelőgépek közül 129 nem rendelkezett emelőgép naplóval. A bemutatott és megvizsgált emelőgép naplók közül 350-et nem vezettek rendszeresen, azokban a műszakonkénti vizsgálatokat és az esetleges meghibásodásokat és azok elhárítását nem rögzítették.

Az ellenőrzéskor aktuális műszakonkénti vizsgálat elvégzését 341 naplóba nem írták be.

Előfordult, hogy hónapokkal korábbi volt az utolsó bejegyzés, jóllehet az emelőgépet szinte napi szinten használták. Több helyen a meghibásodásokat és azok elhárítását nem írták be az emelőgép naplóba.

➤ **Feliratok, jelölések, jelzések**

A feliratok, jelölések, jelzések célja az információadás, továbbá a figyelemfelhívás, elsősorban a veszélyekre. **A terhelhetőségi diagramok** – 137 kivétellel – az emelőgépeknél jól látható helyen elhelyezték, azok olvashatóak voltak. 48 kivétellel a gépkezelők ismerték is a diagram jelentését.

Az emelőgépek 15 %-ánál előfordult kisebb hiányosság, általában a villaágak terhelhetősége hiányzott, a terhelési diagram lekopott vagy a berendezés figyelem felkeltő ábráinak a lekopott hiányos állapota volt tapasztalható.

A figyelmeztető feliratok, piktogramok többnyire megtalálhatóak voltak a vizsgált emelőgépeken – 192 - kivételével, viszont az emelési tevékenység során alkalmazott villaág hosszabbítókön nem minden esetben voltak adattáblák és az emelőgépen hozzájuk tartozó terhelési diagram.

➤ **Nagy- és kisműködésű föld feletti szabadvezeték, villámvédelem**

Nagy- és kisműködésű föld feletti szabadvezeték közelében üzemeltetett emelőgépnél a vezetékek feszültségmentesítését 1 eset kivételével elvégezték. Az emelőgép érintésvédelmét, szabadtéri szerelés esetén villámvédelmét 11 esetben (9%) nem készítették el, megfelelőségét mérési jegyzőkönyvvel nem tudták igazolni.

➤ **Új telepítési hely**

Az új telepítési helyen felállított emelőgép üzembe helyezése előtt az emelőgép fővizsgálatát el kell végezni. Ennek a vizsgálatnak az az elsődleges célja, hogy az emelőgép szerelésének

megfelelőségét ellenőrizze. Az új telepítési helyen felállított 117 emelőgép közül 11-nél nem végezték el az üzembe helyezése előtt az emelőgép fővizsgálatát.

➤ **Belső közlekedési rend**

Ott, ahol erre szükség lett volna, 56 esetben nem alakították ki a belső közlekedési rendet.

A munkahely padlózata, a közlekedési utak felülete nem volt csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes, a közlekedési utak szélessége és a szabad magasság nem tette lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést 96 esetben (12,9%).

A gyalogos és az önjáró emelő/rakodógép, targoncás közlekedési utakat 106 esetben nem jelölték, vagy választották el egymástól, illetve a felfestések kopottak voltak, nem voltak jól láthatók.

➤ **Illetéktelen használat kizárása**

Az emelőgépekkel történő munkabalesetek bekövetkezéséhez az is gyakran hozzájárul, hogy olyanok kezelik azokat, akiknek nincs kezelői jogosultságuk. Az illetéktelen használat megakadályozására a nagyobb létszámú munkáltatók esetében több hangsúlyt fektetnek, mint azokon a helyeken, ahol kevesebb munkavállaló dolgozik és/vagy a munkavállalók többségének van érvényes kezelői jogosultsága az adott emelőgép kezeléséhez.

A villamos üzemű emelőgépek 18%-át üzemszünet alkalmával nem választották le a hálózatról, vagy a főkapcsolót kikapcsolt helyzetében nem zárták le biztonsági zárral (lakattal).

➤ **Kockázatértékelés**

A bemutatott kockázatértékelések vizsgálata során a legtöbb munkáltatónál kiderült, hogy az emelőgéppel végzett tevékenység kockázatainak felmérése hiányzott, vagy általános, erősen leegyszerűsített volt, és a szükséges intézkedések megtételét a hiányosságok megszüntetésére sem tartalmazta.

A kockázatértékelés során 134 munkáltató (18%) nem vette figyelembe a kézi anyagmozgatás veszélyeit.

A kockázatértékelések a kézi anyagmozgatás, az emelőgépek, az emelőgép kezelés kockázatait, veszélyeit, az érintetteket, veszélyeztetettek azonosítását, kockázatot súlyosbító tényezőket nem tartalmazták. Nem számoltak a kézi anyagmozgatást végzőket, az emelőgép kezelőket érő terhelésekkel (pl. megemelt teher tömege, rossz munkamódszer, kedvezőtlen klíma körülmények), így a szükséges megelőző intézkedéseket (pl. megfelelő tájékoztatás, oktatás, egyéni védőeszköz szabályzás) sem tették meg.

➤ **Egyéni védőeszköz**

A munkáltatók 90 %-a meghatározta és biztosította a munkavállalói részére a veszélyforrások ellen megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket (védősisak, munkavédelmi cipő, ha szükséges volt hallásvédő fültek, fül dugó, védőkesztyű, hideg elleni védőruházat). A munkavállalók 98 %-a rendeltetésének megfelelően használta a munkáltató által biztosított, a veszélyforrások ellen megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket.

A védősisakoknál a használhatósági időre általában nem figyeltek oda, számos lejárt használhatósági idejű sisakot találtak a kormánytisztviselők az ellenőrzések során.

Gyakori, hogy a munkavállalók a lábsérülés kockázata ellen védelmet nyújtó védőlábbelit nem viselik. A leggyakoribb tevékenység, amikor lábsérülés kockázatával kell számolni, a

kézi- és gépi anyagmozgatás, haladó, mozgó munkagépek környezetében történő munkavégzés, közlekedés. Nagyobb arányban volt tapasztalható a védőeszköz használatának elmulasztása, illetve ennek eltérése, mint az egyéni védőeszköz biztosításának hiánya.

EMELŐGÉPENKÉNTI VIZSGÁLATI SZEMPONTOK

DARU

Az ellenőrzött darukról általánosan elmondható, hogy műszakilag jó állapotban voltak, a munkáltatók gondoskodtak a szükséges időszakos vizsgálatokról, a kezelők jogosultságukat bemutatták.

A daruk 74%-ánál illetéktelenek számára hozzáférhetetlenek voltak a vezérlőelemek(pl. zárható ajtó, zárható kapcsoló nyomógombos vezérléskor).

➤ **Híddaru**

Általánosságban elmondható, hogy az ellenőrzött híddaruk esetében a fő gond azzal kapcsolatban merült fel, hogy a daruk kezelését illetéktelenek számára műszaki megoldással (pl.: a főkapcsoló lezárása lakattal) nem gátolják meg teljes mértékben a munkáltatók.

Rendszeresen visszatérő hiányosságként tapasztaltuk, hogy a daruk teherfelvő elemének horgán a kiakadásgátló szerkezet hiányzott, vagy sérült volt és nem állt vissza a horogcsúcshoz.

➤ **Toronydaru**

Építkezéseken ellenőrzött toronydaruk, általában az előírásoknak megfelelően voltak telepítve, és a szükséges dokumentációk mindegyikével rendelkeztek. A daruk az előírásoknak megfelelően működtek, a szükséges mérő és jelző berendezésekkel fel voltak szerelve, a kezelőik rendelkezett érvényes jogosítvánnyal, és az orvosi alkalmassági bejegyzés is érvényes és szabályos volt.

TARGONCA

A legtöbb vizsgálat (2422) a targoncák körében volt. A targoncát elhagyó kezelők 93 %-a gondoskodott arról, hogy illetéktelen személyek a targoncát ne használhassák (pl. kiveszik az indítókulcsot).

Járműre történő rakodáskor 6 járművet nem rögzítettek elmozdulás ellen.

➤ **Gyalogkíséretű targonca**

A gyalogkíséretű targoncák esetében 5-nél hiányzott/nem működött a rögzítő fék, 1-nél hiányzott a kerékvédő.

A legalább 1800 mm emelési magasságú rakodótargoncák közül 7-nél hiányzott a teher hátraesését megakadályozó védőrács.

MUNKAÁLLVÁNYOK

A vizsgált munkaállványok közül 107 esetében fordult elő, hogy azokkal személyeket emeltek. Ezeket az emelőgépet ellátták – 5 kivétellel - erre a célra tervezett és tanúsított kiegészítő felszereléssel, illetve az erre az üzemmódra alkalmassá tették az emelőgépet.

➤ **Mozgó munkaállvány**

A járműre épített mozgó munkaállványokon volt olyan, a vezetőfülkéből látható jelzőberendezés, amely jelzi, ha bármely részegysége nincs szállítási helyzetben.

Minden mozgó munkaállvány védve volt az illetéktelen használat ellen (pl. zárható kapcsolóval).

➤ **Mozgó munkahíd**

A megvizsgált 23 db mozgó munkahíd közül 1-nél állapítottak meg hiányosságot, amelyről hiányzott a szabályosan kialakított háromsoros védőkorlát.

➤ **Személyemelésre ideiglenesen felhasznált emelőgép**

Az ellenőrzött munkáltatóknál 48 esetben használtak személyemelésre ideiglenesen felhasznált emelőgépet, Az emelőgépek 10 %-nál (5 db) feltárássra került szabálytalanság. Tipikus hiányosság volt, hogy a személyemelésre ideiglenesen felhasznált emelőgép és személyemelő kosár nem rendelkezett az emelőgép és a személyemelő kosár együttes megfelelőség-vizsgálatán alapuló, a vizsgálat eredményét is tartalmazó, akkreditált szervezet által kiadott vizsgálati jegyzőkönyvvel.

➤ **GÉPJÁRMŰ EMELŐ**

A gépjármű emelőknél több esetben az emelőgép kapcsolójában volt a kulcs, a gép használaton kívüli állapotában. Főleg a munkavédelmi üzembe helyezés, és az időszakos vizsgálatok elmaradása volt a leggyakoribb hiányosság. A kezelési útmutatók idegen nyelvűek, a kezelőelemeknél előfordult a magyar nyelvű felirat hiánya, de az elemek kialakítása megfelelő volt, a vészleállítóknál sem volt hiányosság tapasztalható.

➤ **RAKTÁRI ÁLLVÁNY**

A munkáltatók az állványok telepítését általában erre jogosultsággal és képesítéssel rendelkező szakembereket foglalkoztató cégekre bízták, és az állványok karbantartását is zömében ezek a cégek látták el. Sajnos a MSZ EN 16335 szabvány nem követeli meg a szakmai irányú és megfelelő tapasztalattal rendelkező személyek megbízását az állványok felülvizsgálatának céljából, így sok esetben nem megfelelőek az állványvizsgálatra vonatkozó dokumentumok.

➤ **EMELŐGÉP KIEGÉSZÍTŐ FELSZERELÉSEK
(TEHERMEGFOGÓ/TEHERFELVEVŐ ESZKÖZ/FÜGGESZTÉK STB.):**

A teherfelvevő eszközök vizsgálata során leggyakrabban a horog kiakadás-gátló hiánya (10 %), valamint a felülvizsgálatok elmulasztása miatt történtek intézkedéseink. A teherfelvevő eszközök tárolása többnyire előírászerű volt, 20 eset kivételével. Előfordult olyan eset, hogy a sérült, selejtezésre váró teherfelvevőt az épek között tárolták, ami balesetveszélyt jelentett a munkavégzés során.

➤ **FOLYAMATOS MŰKÖDÉSŰ ANYAGMOZGATÓ BERENDEZÉS**

4 folyamatos működésű gép vagy géprendszer mentén 1 esetben hiányzott a jól megközelíthető helyen elhelyezett biztonsági kikapcsoló. Minden gépnél jelezte fényjelzés a gép vagy a géprendszer üzemi állapotát, e kérdésben intézkedésre nem került sor.

A gép leállító és a vészleállító berendezései 3 esetben nem voltak akadálymentesen elérhetők. Több görgős szállító pályával találkoztak az ellenőrzések során a kormánytisztviselők, melyek elismert gyártók termékei voltak, kialakításuk, műszaki állapotuk megfelelt az előírásoknak.

DOKUMENTÁCIÓK

A munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálaton alapuló üzembe helyezés elmulasztásával nem egy esetben találkoztak a kormánytisztviselők az ellenőrzések során. 128 esetben hiányzott az emelőgép **munkavédelmi üzembe helyezésének** az elrendelése.

Nem a vonatkozó szabvány előírásai szerint végezték a vizsgálatokat pl.: targoncáknál 120, daruknál 12, mozgó munkaállványoknál 1 és gépjárműemelőnél 23 esetben.

132 vizsgálati jegyzőkönyvről hiányzott a **vizsgálatot végző nyilatkozata az emelőgép állapotáról**.

A teherfelvevő eszközök 6%-ánál nem gondoskodott az üzemeltető a teherfelvevő eszközök időszakos vizsgálatáról.

Az időszakos felülvizsgálatot végző emelőgép szakértő jogosultsága, engedélyének száma több jegyzőkönyvön nem szerepelt. Az emelőgép naplóba a vizsgálat elvégzését – néhány kivételtől eltekintve – beírták a vizsgálatot végzők, az „Üzemképes” megjelöléssel, azonban a vizsgálat eredményét tartalmazó jegyzőkönyv száma elvétve volt csak feltüntetve az emelőgép naplóban.

92 gépi hajtású targonca **üzemviteli dokumentuma** hiányzott.

A SLIC EMEX – VÁZ- ÉS IZOMRENDSZERI MEGBETEGEDÉSEKRE VONATKOZÓ KAMPÁNY

A munkavállalók váz- és izomrendszeri megbetegedésével kapcsolatos kockázatok azonosításával kapcsolatos kérdéssor

A kézi anyagmozgatási tevékenységből eredő kockázatok értékelése és kezelése kapcsolódik a Vezető Munkafelügyeleti Tisztviselők Bizottság (Senior Labour Inspectors Committee, SLIC) által indított, a munkával összefüggő váz és izomrendszeri megbetegedések megelőzésére irányuló nemzetközi kampányához és felméréséhez.

A kampányban feltett kérdések főleg a váz- és izomrendszeri megbetegedések kockázatértékelésére, tényeken alapuló kockázatbecslési módszerek alkalmazására, munkavédelmi képviselők részvételére, megtett intézkedésekre terjedt ki. A kormánytisztviselők az ellenőrzés során figyelembe vették ezeket a kérdéseket.

A kormánytisztviselői válaszok alapján 593 db munkáltató tapasztalatáról számoltak be a SLIC kampány kérdőíve alapján. 292 db esetben terjedt ki a munkáltató kockázatértékelése a váz-izomrendszeri megbetegedések megelőzésével kapcsolatos azonosításra, felmérésre, kockázatkezelésre, ebből 280 munkáltató értékelte rendszeresen a megelőző intézkedések megvalósulását.

A váz-izomrendszeri megbetegedések kockázatértékelése az esetek többségében (53%) kiterjedt a meglévő ergonómiai kockázatokra, figyelembe véve azok gyakoriságát, időtartamát és intenzitását.

Azon munkáltatóknál ahol megtörtént a kockázatértékelés a váz- és izomrendszeri megbetegedések megelőzésével kapcsolatban, az szinte valamennyi felmerülő kockázati tényezőt érintette (ismétlődő munka, kézi tehermozgatás, emelés, cipelés, tolás és húzás, hosszan tartó állás, huzamos ideig tartó ülés). Figyelembe vettek különböző súlyosító tényezőket is, például, ha a munkavégzés nagy erőkifejtéssel jár, a munkadarab/eszköz nehéz és nehezen megfogható, munkaállomások nem állíthatók egyenként, a munkavállalók

teljesítménykényszerben dolgoznak.

A célvizsgálat során ellenőrzött munkáltatók között előfordult olyan, hogy még a tevékenységre vonatkozó kockázatértékeléssel sem rendelkezett, ott ahol a dokumentumot elkészítették, számos helyen voltak hiányosságok a dokumentum tartalmával kapcsolatban. Sok esetben hiányzott a kézi, gépi anyagmozgatás kockázatainak értékelése, még olyan helyeken is, ahol egyáltalán nem tudják kiváltani a kézi mozgatást. A munkáltatók a sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókkal kapcsolatos kockázati tényezőket elenyésző esetben értékelték.

A munkavédelmi oktatások tekintetében a munkavállalók 75 % részesült munkavédelmi oktatásban, amely részletezte az ergonómiailag biztonságos munkavégzés ismereteit. Az oktatási anyagot jellemzően power point előadással prezentálták a munkavállalók részére, hogy átfogó képet kapjanak a váz- és izomrendszeri megbetegedésekről, azok megelőzéséről és hosszú távú hatásaikról.

Az oktatási tematikában a sérülékeny csoportokra több esetben nem tértek ki, azok tartalma jellemzően csak az emelt terhek súlyára, valamint az emeléshez használt testhelyzetekre vonatkoztak, egyéb tényezőkhöz kapcsolódó ismeretanyagot nem tartalmaztak.

A munkavédelmi képviselők csupán 18%-ban vettek részt a kockázatértékelés ergonómiai felmérésében.

A nemzetközi felmérésben kíváncsiak voltak arra, hogy a munkáltatók alkalmaznak-e tényeken alapuló kockázatértékelési módszereket és 39 munkáltató alkalmazott ilyen módszereket. Ezen módszereket a legtöbb munkavédelmi szakember nem ismeri és/vagy nem használja. Elenyésző számban ezeket alkalmazták leggyakrabban: HARM (15 esetben)- az ismétlődő munka értékelésére szolgáló eszköz, KIM (8 esetben) emelés, tartás és cipelés, teher tolása vagy húzása, MAC (8 esetben)- az együttműködésben (két személy) végzett munka értékelésére szolgáló kockázatbecslés.

Az Egyéb módszerek tekintetében több esetben a munkáltatónál folytatott váz- és izomrendszeri megbetegedések megelőzésével kapcsolatos kockázatértékelés tényeken alapuló módszert (CERA) tartalmazott, amely a gyártósori álló munkavégzés mellett a kézi anyagmozgatásra terjedt ki.

A CERA (összetett ergonómiai kockázatbecslés) módszer a testhelyzet, kézi anyagmozgatás, erőkifejtés, ismétlődő mozdulatok értékelésére alkalmas. A CERA értékelő lapok célja elsősorban a kockázatmentes állapot igazolása és a magas kockázatú helyzetek szűrése.

Tapasztalataink szerint a kampányban említett vizsgálati módszereket azért nem alkalmazták, mert az azzal kapcsolatos ismeretanyaggal a munkáltatók, munkavédelmi szakemberek nem rendelkeztek.

A szociális intézmények kis hányadánál volt tapasztalható, hogy a munkavállalók számára betegemelő biztosításával könnyítik a fekvőbetegek, illetve a mozgásukban korlátozott gondozottak mozgatását. A legtöbb helyen szervezési intézkedést hoztak arra vonatkozóan, hogy csak kettesével lehet végezni a fekvőbetegek mozgatását, illetve a munkarend beosztást igyekeznek úgy alakítani, hogy minden műszakban legyen férfi munkavállaló, aki besegít az emelésnél. Azoknál a munkáltatóknál, ahol foglalkoztak a kézi anyagmozgatás kockázataival – és nem csak érintőlegesen – ott általában kitértek a dokumentumban az ergonómiai

kockázatok időtartamára és intenzitására, a munka közbeni testtartásokra, mozgásokra. Azon munkáltatóknál, ahol a kockázatértékelésben kitértek a kézi anyagmozgatásra, illetve annak ergonómiaiilag biztonságos módon történő végzésére, ott a munkavédelmi oktatásban is szerepelt az ide vonatkozó ismeretanyag és tudnivalók. A betegemelő berendezést használó egészségügyi intézmények között előfordult olyan, hogy a betegemelők használatára a berendezés gyártójának képviselője oktatta ki az ápoló személyzetet.

Az eljáró kormánytisztviselők ellátták a munkáltatókat a megfelelő szakanyagokkal, tanácsadással ösztönözték őket a munkahelyi egészségvédelem és biztonság, valamint a kockázatértékelési intézkedések előmozdítására a váz- és izomrendszeri megbetegedések megelőzése tekintetében.

1.1.4. Az ellenőrzések tapasztalatai összefoglalva

Az anyagmozgatásra, emelőgépekre vonatkozó biztonsági szabályok sokkal szigorúbbak, mint a többi munkaeszközre vonatkozó szabályok. A munkáltatók nagy része fokozott figyelmet fordít a kézi anyagmozgatást végzőkre és az emelőgépek műszaki és biztonsági állapotára is. Egy emelőgép kiesése a termelésből néha sokkal több kárt okoz a vállalkozásnak, mint egy termelőeszköz meghibásodása. Az emelőgépekkel kapcsolatos balesetek is megerősítették a munkáltatókat abban, hogy előtérbe kell helyezniük emelőgépeik és az azzal végzett munkák biztonságát.

Sok munkáltató a főosztály honlapjáról vagy emelőgép ügyintézőjétől, mások a munkavédelmi szakemberétől már korábban értesült a 2022. évi gépi és kézi anyagmozgatással kapcsolatos célvizsgálatról. Ezért egy részük az ellenőrzésre már időben fel tudott készülni.

Tapasztalatunk szerint az „Anyagmozgatás munkabiztonsági ellenőrzése” célvizsgálat a munkahelyi körülmények javításában a feltárt hiányosságok munkáltatói megszüntetésére irányuló törekvések miatt a megfelelő szemlélet kialakítása terén jelentős szerepet játszott. Az ellenőrzések lefolytatása utáni összegzés tapasztalata alapján elmondható, hogy pozitív megítélésű volt az „*Kézi és gépi anyagmozgatási tevékenységek munkavédelmi célvizsgálata*” valamennyi ellenőrzése. Azonban a mai munkahelyeken, ahol lehetett, a nehéz fizikai munkát (pl. kézi anyagmozgatás) a gépesítéssel már kiváltották a munkáltatók. Jellemző megterhelés jelenleg a monoton szalagmunka, ami az ismétlődő jellege miatt okozhat egészségkárosodást, illetve a nem közkedvelt, nehezen gépesíthető mezőgazdasági munka az éghajlatváltozás miatt fokozott terhelést okoz.

Az OKJ-s képzést megszűnését követően hatályba lépő a közúti közlekedési ágazatban használt gépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelet értelmezése sok esetben problémát jelentett. A munkáltatók többsége nem tudta pontosan értelmezni, hogy az új jogszabály hatályba lépésével egyidejűleg a korábban megszerzett kezelői képesítések érvényesek-e, vagy sem, illetve, hogy minden gépkezelőnek ismételt vizsgát kell-e tennie.

1.1.5. Célvizsgálat fogadtatása

A munkáltatók részéről együttműködő magatartás mellett ugyanakkor érzékelhető volt a témával kapcsolatos információk hiánya.

A munkáltatók képviselői és a munkavállalók, emelőgép kezelők is végig segítették az ellenőrzések lefolytatását. A feltárt szabálytalanságokat megértették, az ellenőrzésekhez pozitívan álltak hozzá, együttműködők voltak a munkavédelmi ellenőrzések során.

Sok munkáltató a részletekbe belemenő ellenőrzések során szembesült azzal a ténnyel, hogy a megbízott munkavédelmi szakember, emelőgép-vizsgáló szakember nem világosítja fel megfelelően a munkavédelmi követelmények teljesítésének lehetőségeiről.

Számos, esetenként kirívó szabálytalanságot is feltártak a kormánytisztviselők, mely mutatja, hogy mennyire elmélyült magas szintű és alapos szakmai ismeretek szükségesek az emelőgépek üzemeltetéséhez.

Jól fogadták az új, átfogó információkat az emelőgépek szabályos üzemeltetésével kapcsolatban, ugyanis ezen a téren nem rendelkeztek átfogó ismeretekkel, amiket az ellenőrzés során, megpróbáltunk tisztázni.

Az ellenőrzések során kirívó esemény nem történt.

Az országos célvizsgálatról szóló részletes jelentés megtalálható a minisztérium honlapján.

1.2. Saját kezdeményezésű akció- vagy célvizsgálatok

A saját kezdeményezésű ellenőrzés-sorozatot a munkavédelmi hatóságok beépítették a 2022. évi munkatervükbe.

Az elvégzett célvizsgálatokról szóló jelentések alapján megállapítható, hogy a munkavédelmi hatóságok az illetékességi területük sajátosságai és a munkáltatók munkafolyamatainak veszélyessége alapján választották ki az ellenőrizendő területet.

A célvizsgálatok szempontrendszerit – központi útmutató alapján – a munkavédelmi hatóságok állították össze. Volt olyan munkavédelmi hatóság, amelyik a saját kezdeményezésű célvizsgálat szempontrendszerét előzetesen megküldte a TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztályára. A szempontrendszerekben kitértek a munkabiztonsági és a munkaegészségügyi szakterületet érintő kérdésekre is.

A tavalyi év során a saját kezdeményezésű célvizsgálatok során 508 munkáltatót ellenőriztek. Az összes kormányhivatal munkavédelmi hatósága elvégzett saját kezdeményezésű célvizsgálatot.

Az elvégzett célvizsgálatokról szóló jelentéseket megküldték a TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztálynak. A lefolytatott célvizsgálatok az alábbi ágazatokat, vagy tevékenységeket érintették: építőipar, mezőgazdaság; karbantartási tevékenységek, fémfeldolgozás; gépjárműjavítás; gépek biztonsága, hideg környezetű munkahelyek, veszélyes anyagok.

A munkavédelmi hatóságok tájékoztatása alapján látható, hogy a saját hatáskörben elrendelt célvizsgálatok eredményesen zárultak. Az ellenőrzések során a célvizsgálatok fogadtatása mind a munkáltatók, mind a munkavállalók részéről pozitív volt. A munkáltatók konstruktívan álltak az ellenőrzésekhez. A munkáltatók, munkavállalók az ellenőrzések során nem mutattak ellenállást, atrocitás nem történt. A munkáltatók elfogadták az ellenőrzések során tett megállapításokat.

A vizsgálat alá vont munkáltatók nagy részénél feltárássra kerültek különböző munkavédelmi szabálytalanságok, melyek indokoltá tehetik a jövőben is a kiemelt ágazatoknak és a területi

sajátosságoknak megfelelően a munkáltatók fokozott ellenőrzését a foglalkoztatás jogszerűségének biztosítása érdekében.

A TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya a megküldött célvizsgálati beszámolókat áttekintette és a vizsgálattal kapcsolatos észrevételeiről az érintetteket külön tájékoztatta.

II. Előre bejelentett ellenőrzés

A 2022. évi ellenőrzési irányelvekben megfogalmazott feladat alapján a munkavédelmi hatóságok éves ellenőrzési tervében kiemelt feladatként került meghatározásra az előzetes bejelentéssel végzett ellenőrzések lefolytatása.

Az előre bejelentett ellenőrzés az ellenőrzést megelőzően egy hónappal történő kiértesítés alapján, több kormánytisztviselő által végzett helyszíni ellenőrzés a tárgyban kiadott módszertani útmutató szerinti tartalommal.

A munkáltatók kiválasztása az NGM/12998/2015. nyilvántartási számú „Az előzetes bejelentéssel történő munkavédelmi hatósági ellenőrzések eljárási rendjéről” szülő Nemzetgazdasági Minisztérium munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkára által kiadott módszertani útmutatóban foglaltak figyelembevételével történt.

Az év folyamán a munkavédelmi hatóságok 26 ilyen típusú ellenőrzést folytattak le. Ezen alkalmakkor 2-3 szakügyintéző 2-3 napig átfogó ellenőrzést tartott, melyek során átlagosan 60-70 hiányosság felszámolására intézkedett a munkavédelmi hatóság.

A munkáltatóknál lefolytatott ilyen típusú ellenőrzések eredményesek voltak és nagy segítséget nyújtottak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításában. A számos intézkedés azt jelentette, hogy a munkáltatók munkavédelmi szakemberei nem elég körültekintően végezték a feladatukat. A munkáltatók azt hitték, hogy mivel foglalkoztatnak munkavédelmi szakembert náluk „minden rendben van”, csak a munkavédelmi hatóság átfogó ellenőrzéskor szembesültek a hiányosságokkal.

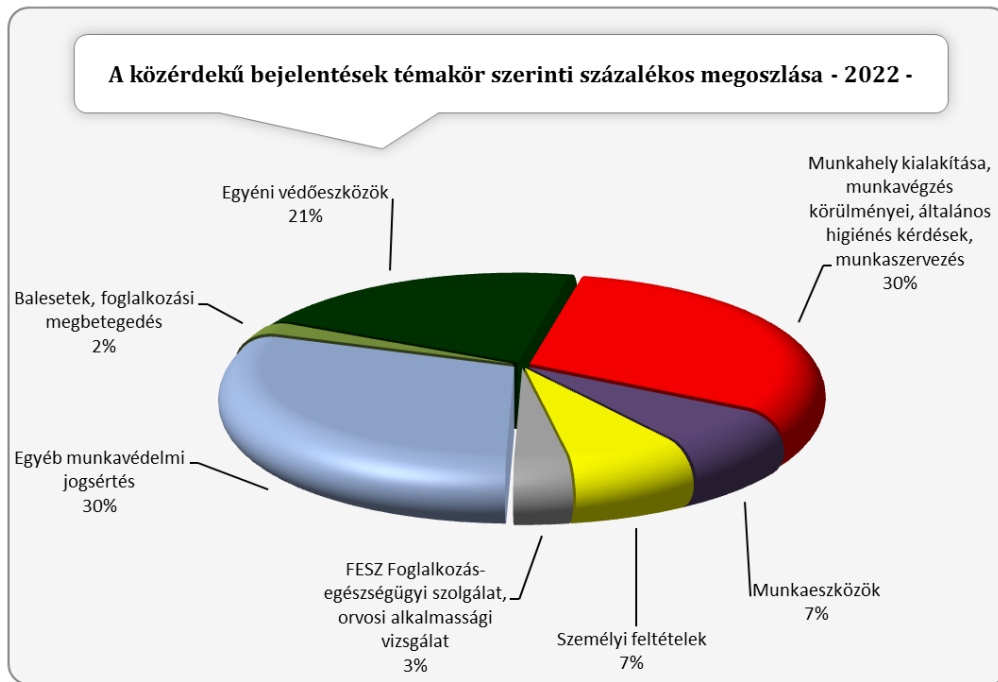
A munkáltatók készségesen, segítőkészen álltak ezekhez a típusú munkavédelmi ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása.

A TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya a megküldött vizsgálati beszámolókat áttekintette és a vizsgálattal kapcsolatos észrevételeiről az érintetteket külön tájékoztatta.

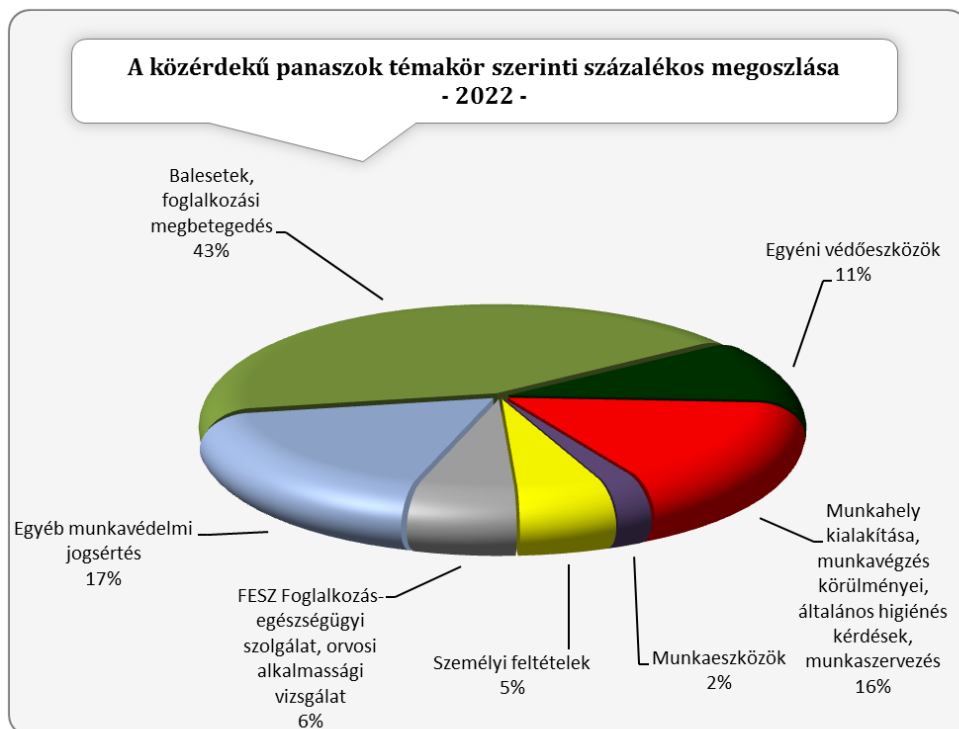
III. Közérdekű bejelentés, panasz vizsgálata

A munkavédelmi hatóságokhoz 2022. évben országosan **összesen 954 db közérdekű bejelentés és 118 db panasz** érkezett.

A legtöbb **közérdekű bejelentés** (372 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (255 db) és a munkaeszközökkel (86 db) kapcsolatos bejelentések. (2. számú diagram)

A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (65 db) érkezett, azután a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés (24 db), és az egyéni védőeszközökkel (16 db) kapcsolatos témakörben érkezett. (3. számú diagram)

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2022. évben összesen 944 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

Az azonnali intézkedést fogantató 207 db határozathoz és a hiányosság megszüntetését előíró 495 db határozathoz képest mindössze 42 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására.

Figyelmeztetést összesen 144 esetben alkalmaztak a területi munkavédelmi hatóságok. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak az 5,6%-a volt a pénzbírságot kiszabó.

2022. évben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 20 132 900 Ft munkavédelmi bírságot szabtak ki a munkavédelmi hatóságok. Eljárási bírságot hat esetben róttak ki, összesen 630 000 Ft értékben, közigazgatási bírságot öt esetben alkalmaztak, összesen 60 000 Ft értékben, helyszíni bírságot 16 esetben szabtak ki 170 000 Ft értékben.

IV. Utóellenőrzés

Az utóellenőrzések során a hatóság a jogerős döntésben foglaltak végrehajtását vizsgálja, különös tekintettel a munkavállalók életét, testi épségét közvetlenül vagy súlyosan veszélyeztető körülmények feltárása esetén.

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. 2022. évben a munkavédelmi hatóságok 635 munkáltatónál végeztek utóellenőrzést, ami az ellenőrzött munkáltatók 7,8%-át érintette.

Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket az 635-ből 70 munkáltatónál nem hajtották végre.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege 2022. évben 10 025 000 Ft volt.

V. Társhatósági ellenőrzések

A társhatósági ellenőrzések különböző egyéb hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések.

A társhatóságok közreműködésével 2022. évben 1 430 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 1 096 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 5,72%-át.

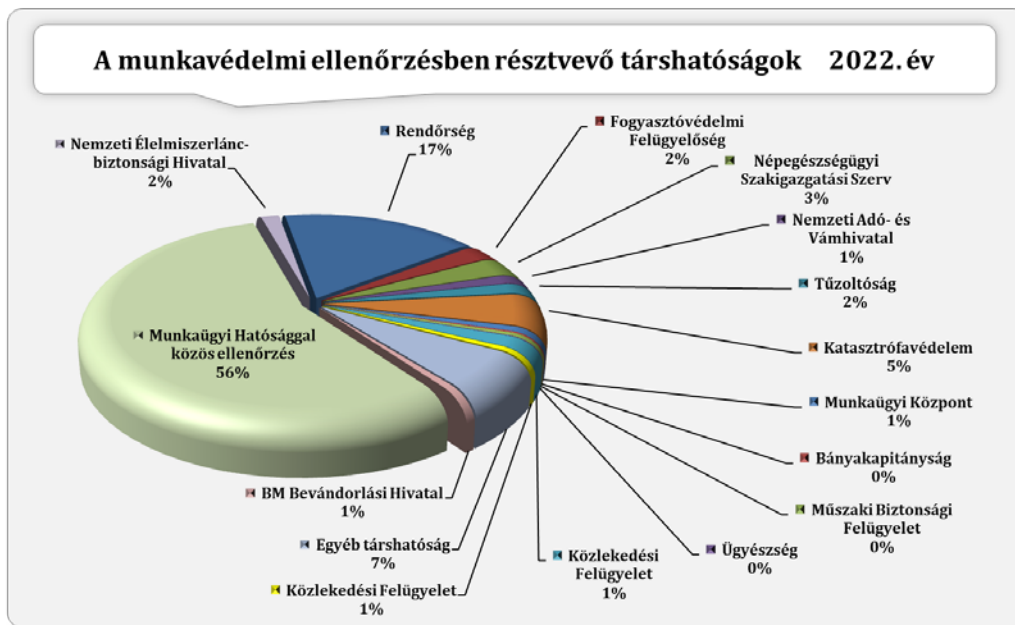
A legnagyobb arányban a munkaügyi hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben, ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszíneknél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató megghiúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt.

2022. évben a rendőrhatalósággal közösen, 257 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság szakügyintézői, az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi hatóság közreműködésével pedig összesen 102 db vizsgálatot.

(4. számú diagram)

A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2022. évben a munkavédelmi hatóság társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán megyéknént különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

VI. Ellenőrzési terven felül végzett országos akcióellenőrzés

1. Rendkívüli időjárási körülmények (III. fokú hőségriasztás) miatti akcióellenőrzés (2022. június 27. - június 30. közötti időszak.)

1.1 Az akcióellenőrzés elrendelésének előzménye

A 2022. évi országos hatósági ellenőrzési terv 1.5. pontja alapján a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter a munkavédelmet érintő változások rendkívüli események vagy körülmények miatt (pl. súlyos munkabalesetek növekedése, a munkabaleseti és foglalkozási megbetegedések statisztikai trend változása, egyes ágazatokban bekövetkező kedvezőtlen változások, extrém időjárási körülmények, jogszabályváltozás, stb.) az ellenőrzési terven felül akcióellenőrzést rendelhet el.

Az akcióellenőrzés indokolása: Az Országos Tisztifőorvos elrendelte a hőségriasztás legmagasabb fokozatát (III. fok - riadójelzés). Hőségriasztás idején a munkavállalók megterhelése, illetve igénybevétele jelentősen megnő, amely egészségüket és biztonságukat fokozottan fenyegeti (pl.: a balesetek, a hőártalmak: napszúrás, hőkimerülés, hőségkockázata megemelkedik). Az elmúlt években a hőség miatt több halálos hőségkockázata megemelkedik). Az elmúlt években a hőség miatt több halálos hőségkockázata megemelkedik). Az elmúlt években a hőség miatt több halálos hőségkockázata megemelkedik).

A hőségiriadó miatt 2022. június 27-én (hétfő) 0:00-tól 2022. június 30. (csütörtök) 24:00-ig közötti időszakban került sor akcióellenőrzésre.

1.2. A célvizsgálat iránya

Az ellenőrzések elsősorban azokra a munkahelyekre terjedtek ki, ahol a munkavállalók a kedvezőtlen klímakörnyezet miatt fokozott megterhelésnek és igénybevételnek lehetnek kitéve, különösen a szabadtéri munkahelyeken (pl. útépítés, mezőgazdasági munkák, őrző-

védő tevékenységek stb.).

A megyei munkavédelmi hatóságok által lefolytatott célvizsgálatot a TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya készítette elő.

A TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya az akcióellenőrzés elrendelésével egyidejűleg közleményben hívta fel a munkáltatók figyelmét arra, hogy ebben a rendkívüli időjárási helyzetben különösen oda kell figyelniük a munkavállalók egészségére és biztonságára.

A célvizsgálatot a területileg illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalok munkavédelmi hatósági ellenőrzési feladatot ellátó kormánytisztviselői folytatták le, akik a nyár folyamán, hőségriasztástól függetlenül is vizsgálják a munkahelyi meleg klímakörnyezettel összefüggő munkáltatói megelőző intézkedéseket.

A hőségiadó idején a TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya által működtetett Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálathoz beérkező jogalkalmazói kérdések, megkeresések száma jelentősen megnőtt, amelyek megválaszolása soron kívül megtörtént.

1.3. Vizsgálati eredmények, adatok

Az ellenőrzések elsősorban azokra a munkahelyekre terjedtek ki, ahol a munkavállalók fokozott hőterhelésnek, illetve az időjárás kedvezőtlen hatásainak (hőség, közvetlen napsugárzás) voltak kitéve.

- **Szabadtéri munkahelyek, pl.:**
  - épület-, út-, közműépítés,
  - mezőgazdasági tevékenységek (pl. zöldség-, gyümölcszedés/-árusítás),
  - fűnyírás, parkgondozás,
  - csatorna karbantartás,
  - őrző-védő tevékenységek.
- **Zárttéri munkahelyek, pl.:**
  - konyhaüzemek,
  - városi személyszállítás (autóbusz vezetése),
  - fémfeldolgozás, fémmegmunkálás,
  - raktározás
  - egészségügyi intézmények.

Ellenőrzött munkáltatók száma: 255

Szabálytalansággal érintett munkáltatók száma: 116 (45,49%)

Ellenőrzött munkavállalók száma: 6 505 fő

Szabálytalansággal érintett munkavállalók száma: 1 646 fő (25,30%)

A célvizsgálat során **összesen 698 intézkedésre** került sor, főként hiányosság megszüntetésére kötelező határozat formájában.

- Hiányosság megszüntetését előíró határozat
  - határozatok száma: 116 db
  - intézkedések száma: 504 db

- Tevékenységet, működést, használatot felfüggesztő munkavédelmi döntések
  - döntések száma 72 db
  - felfüggesztett munkaeszközök száma 27 db
  - felfüggesztett tevékenységek száma 33 db
  - érintett munkavállalók száma: 198 fő
  - eltiltott munkavállalók száma 64 fő
- Figyelmeztetés
  - végzések száma: 27 db
  - intézkedések száma: 116 db
  - érintett munkavállalók száma: 102 fő
- Munkavédelmi bírsághatározat
  - határozatok száma: 5 db
  - munkavédelmi bírságok összege: 524 840 Ft
- Helyszíni bírság
  - helyszíni bírságok száma 1 db
  - helyszíni bírság összege 10 000 Ft

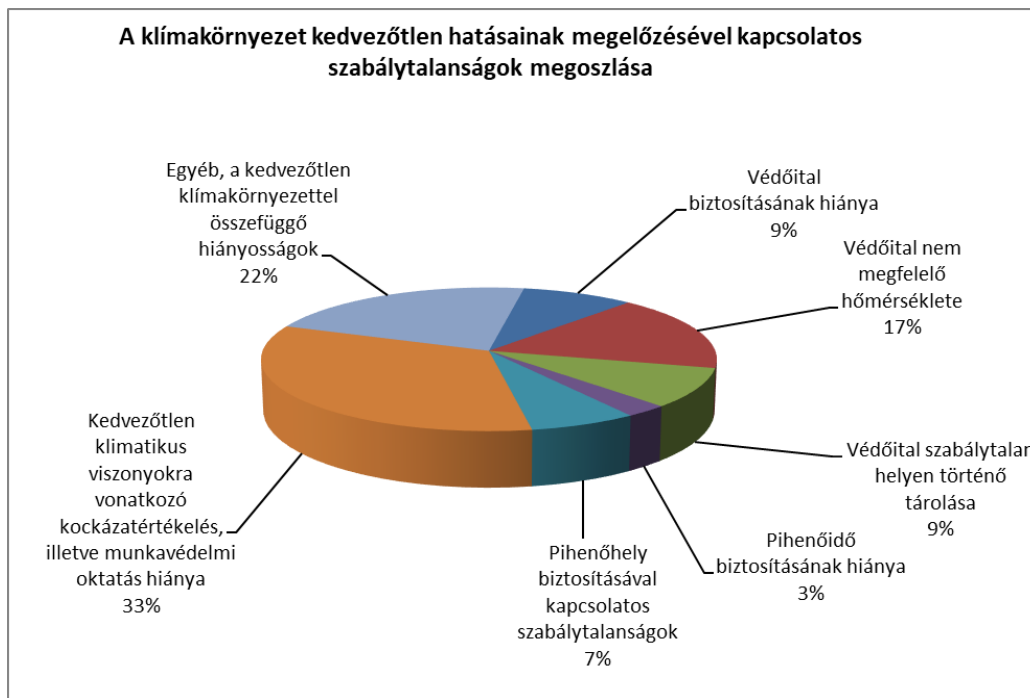
A kormányhivatalok által megküldött jelentések szerint összességében megállapítható, hogy az **ellenőrzött munkáltatók többsége betartotta a hőségriasztással járó időszakban szükséges, legfontosabb munkavédelmi előírásokat** (védőital juttatása, pihenőidő biztosítása), valamint a munkavállalók is tisztában voltak a hőség legfontosabb hatásaival és a szükséges megelőző intézkedésekkel. Ez a kedvező változás feltételezhetően a **korábbi munkavédelmi ellenőrzéseknek**, az egyre szélesebb körű **tájékoztató munkának**, illetve az **aktív médiakommunikációnak** is köszönhető. Egyre több munkáltató ismeri fel, hogy hőhullámok idején a munkabalesetek és a hőség okozta egészségkárosodások kockázata is megemelkedik.

Az ellenőrzést végző kormánytisztviselők a célvizsgálat során összesen **116 esetben** (összesen 1 646 fő munkavállalót érintően) állapították meg **a munkáltatók mulasztását** a munkahelyi meleg klímakörnyezettel összefüggésben, elsősorban a kockázatértékelés és a munkavédelmi oktatás tekintetében.

A legjellemzőbb hiányosságok, szabálytalanságok az alábbiak voltak (5. számú diagram)

- a kedvezőtlen klimatikus viszonyokra (hőségből adódó megterhelésekre) vonatkozó kockázatértékelés, illetve munkavédelmi oktatás elmulasztása,
- nem megfelelő hőmérsékletű védőital juttatása,
- pihenőidő és pihenőhely biztosításával kapcsolatos szabálytalanságok,
- a védőital szabálytalan helyen (pl. veszélyes anyagok mellett) történő tárolása.

Csak ritkán fordult elő, hogy a munkáltatók nem biztosítottak védőitalt a munkavállalók számára, de főként az építési munkahelyeken és a mezőgazdasági területeken még mindig gyakori szabálytalanság, hogy a dolgozók nem tudják a pihenőidőt árnyékos, illetve a környezethez képest hűvösebb körülmények között eltölteni.

Azokon a munkahelyeken, ahol a technológia jelentősebb hőexpozícióval járt (pl. gépek beltéri hőkibocsátása, melegkonyhák üzemeltetése) a klímakörnyezet kedvezőtlen hatásai fokozottan érvényesültek, ezért ezeken a munkahelyeken a munkáltatók általában nagyobb hangsúlyt fektettek a hőterhelés idejének minimalizálására. Egyre inkább jellemző, hogy a munkáltatók egymástól átveszik a helyes gyakorlati példákat, jó megelőzési gyakorlatokat, amely főként az üzemek átszellőztetése, a munkaidő hűvösebb időszakra történő átszervezése, a napárnyékolás és a pihenőhelyek kialakítása, korszerűsítése (klimatizálása) tekintetében volt tapasztalható.

Összesen **57 műtő klimatikus feltételeinek munkavédelmi szempontú felmérése** történt meg. Az ellenőrzött műtők közül csak **2 esetben fordult elő**, hogy a műtőben végzett munka átlagos energiaigényét figyelembe véve (döntően könnyű- és közepesen nehéz fizikai munka) nem volt biztosítva a munkavállalók számára a meleg évszakban megfelelő léghőmérséklet.

A kormányhivatalok munkavédelmi hatósági hatáskörben eljáró kormánytisztviselői az ellenőrzések során tájékoztatással is segítették a munkáltatókat, a munkavállalókat és a munkavédelmi képviselőket, amelynek a feltárt szabálytalanságok megszüntetésére tett hatósági intézkedésekkel együtt kiemelt szerepe lehet a hőség miatt bekövetkező egészségkárosodások (pl. napszúrás, hőség) és a munkabalesetek megelőzésében.